

## Rod Karplesů - Karsů na zámku v Unhošti

NADĚŽDA STEJSKALOVÁ 21.2.2018

**Dědeček Karpeles (marně pátrám po křestním jméně dědy) koupil v Unhošti v roce 1883-4 unhošťský zámek a dvůr od Eduarda Bubeníčka, pro svého vnuka Jindřicha Karpelese. Ten se po dva roky toulal s nějakou divadelní společností, v které předtím hrál Eduard Vojan. Dědeček si pro Jindřicha dojel a stal se usedlým statkářem a továrníkem.**

Přesto mu zůstal herecký stav stále blízký. Udržoval přátelské styky se všemi staršími českými herci, s oběma bratry Buriánovými. Dlouholetým přítelem Jindřicha Karpelese byl Josef Šmaha často zde u něho pobýval. Několikrát v Unhošti hrál. Vzpomínky na tuto dobu najdete od pí Šmídové a Švarcové ve Zprávách Melicharova muzea č.2 1952.

Jindřich Karpeles byl režisérem dramatického odboru Sokola v Unhošti. Bylo to v době když se hrávalo v hospodě „U Černého koně“ po přejmenování „Na Poště“. Byl zakladatel cyklistického odboru, zakladatel klusácké dráhy na Letné (později zkrachovala.) Bři Karpelesové a učitel Hacker cvičili šerm na župním sletě v Kladně v roce 1891 V roce 1905 ve střelbě na terč. Byli zakládajícím členy cyklistického spolku v Unhošti z 31 členy.

.Když Jindřich převzal hospodářství v Unhošti, stal se z něho hospodář, něco opravil, něco přistavěl.

Zde je seznam:

1885 oprava ovčína

1886 nová střecha a oprava usedlosti ( stavitel. Fr. Langer)

1895 stavba prasečáku

1889 výměna rour do rybníka pod silnicí do cisterny v č. p. 156.

1890 stavba chléva pro hovězí dobytek.

7.4. 1906 ZMĚNIL JMÉNO S KARPELESE NA KARS. V dobu byl hospodářem sám.

Se svým společníkem Vítězslavem Heitlerem vlastnil olejnů v přilehlých budovách ve Feldekovské ulici. Firma Klapeles & Heitler později Kars & spol v Unhošti.

Podnik byl založen 1. září 1885 jako veřejná obchodní společnost k provozování olejny a obchodu kamenným a dřevěným olejem. Veřejnými společníky byli Jindřich Karpeles (Kars), statkář v Unhošti. a Vítězslav Jindy se píše Siagfried nebo dokonce Žibřid Heitler soukromník v Praze.

Jindřich Kars vystoupil z podniku dnem 31. prosince 1916 a současně vstoupil 1. ledna 1917 jeho syn Robert Kars (tehdy četař pevnostního dělostřelectva) na jeho místa jako veřejný společník do firmy .Jejich název se změnil na „Kars & Heitler“, výroba olejů a tuků v Unhošti č.p. 299.

Nový živnostenský list vydal okresní úřad v Kladně firmě Kars & Heitler, veřejná obchodní společnost dne 14. 8. 1919 s označením předmětu živnostenského podnikání, výroba olejů a obchod kamenným a dřevěným olejem : odpovědnými zástupci firmy byli Žibřid Heitler a Robert Kars.

V roce 1926 byla výroba rozšířena a firmu Kars a Heitler (zodpovědný zástupce Robert Kars) obdržela od okresního úřadu Kladno další druhé živnostenské oprávnění ze dne 20.10. 1926 , znějící na tovární výrobu rostlinných olejů a pokrutin, obchod minerálními oleji a tuky a výroba mazadel na vozy.

Továrna byla zrušena v r. 1936 a její objekty rozprodány na obytné domy. ( vzdání se obou živností odhlásil Robert Kars dodatečně až v roce 1940, přičemž své podání označil kromě uvedených činností ještě jako obchod technickými barvami. V této době byl již Robert Kars jediným majitelem uvedené firmy.

V té době zde byl velmi rušný společenský život. Dcera Jindřicha měla dvě děti rozvedla se provdala za lékaře MUDr. Mandause. Děti si rozdělili ona si vzala dceru a manžel syn odešli do Rakouska.

Když ovdověla, byla na tom špatně, její první muž jí podporoval.

Dlouhá léta jezdila do Unhoště k Langrovům- Javůrkouům. Říkávala: kdyby to tatínek viděl, jak je zahrada zpusťována

O záměcku samém píše Zdeněk Wirt v soupise památek historických a uměleckých v politickém okrese Kladenském, Zámeček majetek pana Karpelese je z poloviny XVIII.. Prostá fasáda o sedmi osách, vchod pravoúhlý s vypjatou římsou, okna s jednoduchými římsami polokruhem a trojúhelníkem vypjatými. Mansardová střecha s vikýři. Uvnitř ploché stropy, pouze kuchyň je klenutá valená do pásu. Rokový krb s nástavcem a několik empírových kamen. Vikýře zmizely ze střechy neznámo kdy.

Podle svědectví pamětníků. Stropy měly dekorativní malířskou výzdobu. Za předsedy Boščáka a ekonoma Stejskala byly malby na stropě obnoveny, v rohu stála ještě krásná empírová kamna. Když Boščák a Stejskal byli odejítí.

Přišel nový předseda Václav Boček ( ing. za tři roky bez maturity).(+ 30.8.2017). Kamna nechal vyházet a strop zamalovat.

Dávno před tím porazil s traktorem křížek u Trojice. (Rozcestí Svárov - Červený Újezd.) Svědkyní byla paní Šebková viděla s jakou zlobou do zboursal.. Za jeho vlády bylo JZD Unhošť, spojeno z JZD Kamené Žehrovice.

Zámeček byl obýván ještě za statkáře Haranta. Do padesátých let XX. století.

Major Harant byl po roce 1948 prohlášen za kulaka a vystěhován do Ořechu. Byl mu zakázán vstup do Unhoště. Byl to ten kdo za revoluce zachránil Unhošť před střetem z ozbrojenými Němci. Tak se soudruzi odměnili.

Byl to ten kdo zachránil v revoluci Unhošť . Němce v klidu převedl přes Unhošť. Ještě dnes slyším jak cestou uklidňoval unhošťáky, než došel k těžce ozbrojeným Němcům .Zato se mu komunisti odměnili! Dnes je majitelem ing. Karel Laski, zda je příbuzný nebo jeho maminka se o Haranta a jeho setru starala, nevím. Je to zahaleno tajemstvím.

NEÚPLNÝ ROD Karpelesů:

Otec : Zikmund Karpeles \* 1822, manželka Eleonora \* 1821

Děti: Ludvig (Ludvík ) \* 10. 6. 1839

Vilém \* 1850 ( mlynář) ženatý, manželka Berta , děti Jiří a Elsa.

Fridrich (Bedřich ) \* 1851 mlynář

Hendrich (Jindřich) Karpeles se narodil 7. dubna 1853 ve Velvarech jako syn zámožného statkáře ve Velvarech. Měl zemřít v září 1926 v Unhošti.

Rudolf \* 27.6. 1955 – sladovník

Gustav \* 30. 8. 1857 mlynář - zemřel

Alois \* 1862 zemřel 22. 11. 1879

Theodor \* 1863.

Johanna \* 1865

Čerpáno: Archiv Kladno. Vlastivědný sborník „Unhošťsko 1938“ - Josef Hochman, Pražský ilustrovaný časopis.

N. Stejskalová- Malá